

זוהר גוון

רמזים על פרשת השבוע

פרשת
ויקהל

מה בגליון?

טל - ומטר.

שבת גם ה"לכם" הוא קודש

נשמה יתירה

"בית אברהם"

מגנני זקננו

האדמו"ר ר' אברהם בן ר' יוסף

דוד מלוצק (תל אביב)

זצוקללה"ה

בזכות שמירת השבת זוכים

לשמירה עליונה

שבת בחינת זיווג "קודש לד" ואז

יזכה לכל ההשפעות הטובות

בזכות שמירת השבת נזכה

לגאולה

בס"ד

רמזים על ט"ל מלאכות שבת

"יִנְקָהּ מַעֲשֵׂה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם: שְׁשֹׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קָדֹשׁ שִׁבְתָּ שְׁבֻתוֹן לַיְיָ כָּל הַעֲשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה יוֹמַת"

יש הרבה רמזים בג' הפסוקים הראשונים

חז"ל דורשים (שבת דף ע) אלה הדברים אלה ל"ו דברים שתיים וה' של הדברים ללמד על ל"ט מלאכות.

הבעל הטורים כתב עוד רמז: "לעשת" אותיות **תשע ל**, סה"כ ל"ט מלאכות שבת. רמז נוסף כתב הבעל הטורים: מספר המילים בפרשה זו הוא 39 מילים בדיוק (עד ביום השבת).

עוד רמז כתב הבעל הטורים: מספר עשיות מלאכות בריאות שיש בפרשת "ויכולו" ל"ט, כנגד ל"ט מלאכות שבת.

וכן בפס' ב' "ששת ימים" המילה ששת בגימ' "ארבעים חסר אחת".

הנה ביוצרות של פרשת שקלים כתוב 39 ביטויים על בריאת העולם,

"אֶזְרָא רְאִיתָ וְסִפְרָתָּ. וְהִכְנִיתָ וְחִקְרָתָּ. וּמְדַדְתָּ וְכִלְתָּ וְשִׁקְלָתָּ. וְאָמַדְתָּ וְצָבַרְתָּ. וַיִּפְקְדֶתָּ וְחִשְׁבֶתָּ וְסִכַּמְתָּ. וּמְנִיתָ וְסִפְרָתָּ. וְקִצַּבְתָּ וְחִרְצַתָּ וְגִזְרָתָּ. וְטַפַּחְתָּ וְשַׁעַרְתָּ וְהִבְטַחְתָּ. וְהִבְנִיתָ וְהִשְׁכַּלְתָּ וְשִׁרְתָּ וְסִקְרָתָּ. וְכַתַּבְתָּ וְחִרְטַתָּ. וְחִקְקַתָּ וְצִיַּנְתָּ וְחִרְתָּ וְלַמְדַתָּ וְהוֹדַעְתָּ וְחִוִּיתָ וְהוֹרִיתָ. וְגִזְרַתָּ וְצִוִּיתָ וְקָרַאתָ וְעִנִּיתָ וְדַבַּרְתָּ וְאָמַרְתָּ: כָּל מְנִיָן וכו'.

שאלו את הגר"א מה המשמעות של זה, השיב הגר"א וביאר, שזה כנגד ל"ט מלאכות שבהם ברא הקב"ה את העולם, ומהם שבת ביום השביעי, וציווה אותנו לשבות גם כן מהם.

ומי שעובר חלילה על מלאכה מהמלאכות לוקה 39 מלקות כנגד אלו 39 מלאכות בהם ברא הקב"ה את העולם (ובעבירה שעובר הוא מקלקל את הבריאה הזו).

לאכול בשר ודגים נגד סעודת שור הבר ולויתן ומקדשין על היין נגד יין המשומר בענביו לצדיקים לעתיד לבא, וכבר אמרו חז"ל דעל שם זה נקרא שחקים שבו שוחקים מן לצדיקים לעתיד לבא, ולכן שפיר יש לעשות בשבת זכר למן ההוא" (תוספת שבת). עכ"ל.

דרך אגב, היה טל מעל המן ומחתתיו, פעמיים ט"ל בגימ' 78 בגימ' לחם.

א.ה. אולי מתקיים גם בט"ל מלאכות בבחינת זכור ושומר כל מלאכה כפולה הן בבחינת זכור הן בבחינת שומר, שבת מעשיה כפולים כידוע).

הגר"א אומר ט"ל זה מעשר מן השמים שמים בגימ' 390 מעשר מזה בגימ' ט"ל.

וכשיתנו חומש זה פעמיים ט"ל.

מטר יש רק בחורף וטל יש בכל השנה, האותיות הנסתרות של טל הם (ט-ית, ל-מד) תמיד [הזכרנו את הרמ"א בסוף השולחן ערוך וטוב לב משתה תמיד טוב לב ר"ת טל].

ציצת הקשרים הם 7 כריכות 8 כריכות 11 כריכות ו-13 כריכות, במשנה ברורה מביא שזה כנגד 7 ועוד 8 בגימ' י"ק, ואח"כ עוד ו' ק', ואח"כ 13 אח"ד, זה ה-39 מסמל ד' אחד.

יש גם קשר הדוק בין שבת וציצית שבת שקולה כנגד כל המצוות וציצית שקולה כנגד כל המצוות כל אחד בבחינה שלו, מישהו הראה לי דבר מעניין בגמ' שבת עד: אומרת "אמר רבא האי מאן דעבד חביתא חייב משום שבע חטאות תנורא חייב משום שמונה חטאות אמר אביי האי מאן דעבד חלתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות", וזה בדיוק המספרים האלה שדיברנו. רואים כאן קשר הדוק,

שבת גם ה"לכם" הוא קודש

כתוב "ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם"

הנה ביו"ט כתוב במקום אחד לד' ובמקום אחד לכם והגמ' מכריעה חציו לד' חציו לכם, כדאיתא ביצה טו: "דתניא רבי אליעזר אומר אין לו לאדם ביום טוב אלא או אוכל ושותה

ואיתא במדרש על חטא אדם הראשון שהעונש היה על חוה אדם האדמה והנחש וביחד נענשו 39 עונשים. ועי' בפירוש הגר"א שמפרט ומבאר את כל העונשים של כל אחד ואחד.

למעשה יש כאן דבר מעניין, בגמ' שבת (מט:): למה מניין המלאכות ל"ט כנגד עבודת המשכן, אח"כ הגמ' אומרת כנגד כל פעם שכתוב מלאכה בתורה שזה ל"ט פעמים.

יש שאלה, במשנה כתוב 'אבות מלאכה ארבעים חסר אחת', למה לא כתוב שלשים ותשע?

וראיתי פירוש במפרשים שיש מלאכות שלא ניתן לעבור עליהם אלמלא עושים עמה עוד מלאכה, כגון התופר שצריך בסוף התפירה לעשות קשר שאל"כ לא מתקיים, ולכן יוצא שצריך לעשות ארבעים כדי לעבור על השלשים ותשע,

אולם הגר"א מפרש באופן נפלא: שהגמ' הנ"ל אומרת שאמנם יש ארבעים פעמים שכתוב מלאכה, שאצל יוסף כתוב גם כן ויבוא הביתה לעשות מלאכתו, וכן הפס' והמלאכה היתה דים. ובגמ' מסתפקת מה מנו, ונשארים בתיקו. ויוצא שבאמת כתוב ארבעים פעמים המילה 'מלאכה' אבל אחד מהפעמים לא נכלל במניין, לכן כתוב ארבעים חסר אחת.

טל - ומטר.

39 בגימ' ט"ל.

הנה ברמ"א רמ"ב כתוב יש שכתבו שבמקצת מקומות נהגו לאכול מולייתא שקורין פשטיד"א בליל שבת זכר למן שהיה מכוסה למעלה ולמטה (מהרי"ל, ולא ראיתי לחוש לזה):

והמ"ב מביא שבמקומותינו המנהג לאכול,

וכותב הביאור הלכה - **רבים תמהו** הרי בשבת לא ירד מן למה אם-כן לעשות זכר למן בשבת?

ומתרג' הביאור הלכה וכותב - "ומה נמרצו אמרי יושר של התורת חיים שכתב טעם הגון לזה והוא לפי ששבת בראשית הוא דוגמת שבת שלעתיד לבוא שהוא יום שכולו שבת ולכן אנו עושים כמה דברים בשבת זו דוגמתו היינו

אומרים בשם הבעש"ט הקד', ששאל למה מוזכר כעת בשבת את מה שהנשמה תאבד ממנו במוצאי שבת? אלא, דווקא בשבת האדם צריך לדעת זאת ולנצל אותה כראוי כי ידע שבמוצאי שבת תלך ממנו! ולא תישאר אצלו לתמיד.

❧

"וּמִסָּף שְׁעַר הַחֲצֵר" (לח יח)

ראיתי בד"ת שמדפיס גיסי הרב ר' זאב הכהן פרידמן שליט"א (היוצא מדי שבוע על שם "מפז יקרה") מסך שער החצר ר"ת משה, שחתם את שמו בסוף מלאכת המשכן.

או יושב ושונה ר' יהושע אומר חלקהו חציו לה' וחציו לכם אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו כתוב אחד אומר {דברים טז-ח} עצרת לה' אלהיך וכתוב אחד אומר {במדבר כט-לה} עצרת תהיה לכם הא כיצד רבי אליעזר סבר או כולו לה' או כולו לכם ורבי יהושע סבר חלקהו חציו לה' וחציו לכם"

אומר הקדושת לוי בשבת כתוב "ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם" - גם החלק של ה"לכם" הוא קודש.

נשמה יתירה:

איאת בגמ' (תענית כז:) "דאמר ריש לקיש נשמה יתירה ניתנה בו באדם בע"ש במוצאי שבת נוטלין אותה ממנו, שנאמר "שבת וינפש" כיון ששבת וי אבדה נפש"

"בית אברהם"

מגנזי זקנו

האדמו"ר ר' אברהם בן ר' יוסף דוד מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה

זכינו ויש בידינו דברי תורה מזקנו ה'בית אברהם' מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה שכתבם בעת המצאו ב'עמק הבכא' (רוסיה הסובייטית) ולא ראו עדיין אור הדפוס

(הבהרה: הדברי תורה דלהלן נערכו ותורגמו מאידיש, מוגשים לא כצורתם המקורית ובכל זאת השתדלנו להשאיר את סדר הדברים כפי שמסודר בכת". ברכת ישר כח לגיסי הרב ר' ישראל יוסף הכהן פרידמן שליט"א שתירגם את הכת"י בחן ובטעם כברכת השם הטובה עליו, ואמנם הדברים עברו עוד שינויי עריכה ואם תמצא שגיאה אין הדבר תלוי אלא בנו).

תרפ"ג

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּךְ קָדֹשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַיהוָה כָּל הָעֵשֶׂה בּוֹ מְלֶאכֶה יוֹמֵת" (שמות לה ב)

בזכות שמירת השבת זוכים לשמירה עליונה:

"ושמרו בני ישראל את השבת" (שמות לא טז) אם ישראל ישמרו את השבת, השבת תשמור אותם,

ישראל שמורים על ידי השבת, (א.ה.) אפשר שרבינו מדייק א'ת השבת' את מלשון עם השבת הינו זכות השמירה שומרת אותם והם נשמרים עמה) וזה זכה נעשית לו עזר, אם זכה, ואם לא זכה נעשה לו כנגדו (יבמות סג.), השבת היא כמו זיווג, אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה וכו', [א.ה. הלשון כנסת ישראל מלשון זיווג הכנסה לחופה וכו'. ועי' אור החיים הקד' "עוד ירצה על דרך אומרם ז"ל (ב"ר פי"א) אמרה שבת לפני הקב"ה לכלם נתת בן זוג ולי לא נתת בן זוג אמר לה הרי

ישראל וכו' ע"כ, הגנה כי השבת חסר פרט א' מפרטי השלימות ותיקונו הוא על ידי שימרוהו ישראל, והוא אמרו "ושמרו בני ישראל את השבת", מה טעם לעשות את השבת לשון תיקון שבזה יתקון מעשהו של שבת ונמצא לו בן זוג". עכ"ל.]

שבת בחינת זיווג "קודש לד" ואז יזכה לכל ההשפעות הטובות:

וכמו בזיווג, אם לא אמר תיבת "לי", רק אמר 'הרי את מקודשת' אינו כלום (עי' קידושין ה:), כמו כן השבת ג"כ אם נחסר תיבת 'לי' כעניין - "וארשתוך לי לעולם" (הושע ב כא), שמרומז על הקב"ה אין בה כל-כך תועלת, (א.ה. לכא' לגבי השמירה הנ"ל שהשבת שומרת על ישראל, והיא "עזר" לאדם, כל זה בדווקא אם שומר את השבת באופן כזה).

וזה - **כולם ישבעו ויתענגו "מטובך"** (תפילת שבת) דווקא באופן של 'מטובך' מה שנחשב 'טוב' בעיני הקב"ה, ולא מה שאצל האחרים נקרא טוב כגון להסתובב בבטלה, יום חופש, לשחק בקלפים, דברי לשון הרע ורכילות וכו', וכו', חלילה, אלא אתה מקיים "ובשביעי רצית בו וקידשתו", פירוש כמו שהקב"ה רצה בשביעי מחמת קדושתו כן גם עתה,

וזה **"שבענו מטובך"**, אם מה שאדם שבע הוא מ'טובך', ממה שאצל הקב"ה נקרא טוב, רק אז יבא ההמשך - **"ושמחנו בישועתך"**! ואז זו תהיה שמחה בישועתך, דייקא, בישועה שאתה - הקב"ה נושע בה, שכשאתה מושיע אותנו, כביכול גם אתה נושע שהרי כתוב "בכל צרתם לו צר", שבזמן שישראל שרוין בצער שכינה מה אומרת קלני מראשי וכו' (משנה סנהדרין פ"ו מ"ה),

כאשר אדם יעלה את המחשבה הנעלית הזו אז **"מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה"** (קידושין מ.), דהיינו המחשבה "הטובה" של היהודי על שבת, הקב"ה מצרפה למעשה, "מצרף" - מלשון "צרופה אמרתך", זה ישמור את האדם שגם ששת ימי "המעשה" יהיו בזיכור והתעלות, שהאדם לא יהיה נכשל בדברים האסורים,

אנחנו רואים פה את גודל העניין והחשיבות לחיות את השבת, מחמת קדושתה,

וזה **"זכור את יום השבת לקדשו"** (שמות כו ח - י), אם מה שהאדם מקדש את השבת הוא רק בשביל 'זכור', לצאת ידי חובה, ואין לו שום חיות בזה, אזי **"ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך"** - מפריע לו למה רק ששה ימים הוא יכול לעבוד ולא ביום השביעי, אבל לאיש שאצלו יום השבת הוא **"שבת לד' אלקיך"** - נקי רק לשם ד', אז **"לא תעשה כל מלאכה"** אפילו בעד כל הון, [א.ה. לכא' קשה למה פירש רבינו ש"זכור את יום השבת" הוא על מי שבדרגה נמוכה, וביאר אאמו"ר שליט"א שאל"כ קשה למה הקדימו זכירת השבת וחזרו שוב ל-"ששת ימים תעבוד"? היה צריך להיות כתוב הפוך ששת ימים תעבוד ואח"כ זכור את יום השבת?! אלא, הביאור שזה מרמז על האדם הזה שאצלו כשהוא נמצא כבר בשבת הוא מבקש את ה"ששת ימים תעבוד", וזו"ק]

בהמשך אומרת התורה: **"לעשות את השבת לדורותם"**, לדורותם מלשון דירה, השבת כמו הדירה של האדם, ובמוצאי שבת כשאתם יוצאים מן השבת יהיה דומה עליכם כאילו אתם יוצאים מדירתכם החוצה, עיקר הדירה שלכם צריכה להיות יום השבת,

הגם שכל זה מדרגה גדולה, בכל זאת התורה רוצה שיהיה לכל אחד 'בחינה' כזו, שיהודי יגיע למשהו מהמדרגה הכי גבוהה שיכול,

וזה ביקש דוד המלך **"שבת בבית ד"**, זה שבת, שהיא נקראת בית ד', כל ימי חיי. שהשבת תהיה רק בשביל שהיא בית ד'.

וכאשר יבוא ויזכה להיות במדרגה זו, זה יביא אותו **"לחזות בנועם ד', ולבקר בהיכלו"**, - שכל העבודת ד' תהיה בבחינת בוקר בבהירות ובהתחדשות.

עוד אנחנו צריכים לדעת, כמו שאצל זיווג תקנו לומר הרי את מקודשת לי, כמו כן שבת צריך לקדש עצמו בה.

בזכות שמירת השבת נזכה לגאולה

"את שבתותי תשמורו, ואת מקדשי תיראו" (ויקרא יט ל) אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין, (שבת קיח:): [א.ה. בחז"ל דרשו מקרא אחר, ורבינו מביא סמך לזה מהסמיכות שבתותיי תשמורו ומקדשי תיראו, אם ישמרו השבת יזכו לגאולה. ואפשר עוד שכוונת רבינו להסמיק לדבריו דאם ישמרו השבת אז השבת תשמור אותם ואז מיד נגאלים].

השיעור נכתב ונערך מתוך ההקלטה במערכת קול הלשון
ניתן לשמוע שיעורי רמזים על סדר הפרשיות ושיעורים על עניינים בסוגיות הש"ס -
דרך בנק התורה שע"י קול הלשון מספר ישיר בנק התורה : 0732951222, או בלחיצה פעמיים
כוכבית במספר הרגיל: 036171111 להקיש קוד 642106 ואח"כ קוד כניסה 068068 בחירת מדור וכו'
להערות או בקשה לקבל דף זה נא לפנות לכתובת מייל x0527136245@gmail.com
כמו-כן ניתן להשיג את הקונטרסים על המועדים בטלפון - 0534142879 או בכתובת מייל הנ"ל